Napsal uživatel Šaolín
Sobota, 01 Červenec 2000 01:00

Je to kolikrát opravdu zábavné, sedět někde na festivalu nebo v klubu uprostřed klubka muzikantů z rozličných kapel a poslouchat jejich názory na to či ono. Nebo na toho či toho. Jsou pardi naší portovní scény, na kterých se po několika vteřinách hovoru všichni přítomní ve svých názorech shodnou. Třeba Miki Ryvola. Nebo třeba Honza Nedvěd, v poslední době. Pak jsou zde pardi, nad jejichž osudy a činy visí pro řadu z nás otazníky, a my se potom přeme, má-li ten a ten člověk pro náš žánr význam jednoznačně pozitivní nebo zda "se neví". Jedním takovým otazníkem bývá pro řadu mých vrstevníků i Michal Jupp Konečný. Přiznám se, že mi dlouho vrtalo v hlavě, proč tomu tak je. Juppa znám osobně již několik let a musím se přiznat, že si ho doopravdy vážím. A jak jsem tak nad tím přemýšlel, napadly mě důvody hned dva. Jednak se o Juppovi prakticky nikdy nikde nepsalo, takže o jeho zajímavém životě prakticky nikdo nic neví, a jednak se mi zdá - a na letošní Zahradě se mi to potvrdilo - že Jupp je pro velké množství mladých muzikantů prostě jakýmsi tajemným démonem, kterému je lepší radši vykat a na otázku "jak to jde?" odpovědět pro jistotu neutrální frází "máme se dobře". Přitom neznám (snad kromě Jiřího Černého) v branži člověka jeho generace, který by oplýval takovým duševním mládím a životním entuziazmem jako právě Jupp. Živým důkazem mého tvrzení je i následující rozhovor, který jsme vám pro jeho délku rozdělili do tří fází. Jasně, že šel zkrátit, ale mně se prostě nechtělo. Po částech vám tedy nabízím:

Jupp jako muzikant
Porta a Folk a Country klub
Zahrada a současnost

Juppe, jak jsi se dostal k muzice?

Můj táta chodil do školy s Voskovcem a s Werichem. On teda nedělal s nima žádný divadlo nebo tak, ale už to, že mi zpíval písničky z Osvobozenýho divadla, když jsem byl malý, ve mně něco nechalo. Takže my už jsme měli na gymplu tak na půl divadlo, napůl kapelu, která dělala tyhle věci, a potom, když jsem přišel do Prahy na vejšku, tak jsme založili divadlo Dostavník a tam já jsem psal hry a do těch her jsem psal písničky. To nemělo samozřejmě žádnej folkovej nádech, tenkrát o tom nikdo nic nevěděl. Tam se hrály původní hry, ze začátku moje a potom, když jsem odešel, tak se tam hrál Ervín Hrich a další autoři. To divadlo pak dosáhlo mezi těma autorskejma divadlama jistýho úspěchu.

Ve kterém to bylo roce?

To začalo v roce 1964. A v podstatě asi až do roku 68 jsem tam byl. To divadlo existovalo ještě spoustu let potom, ale já jsem se pak uhnul jiným směrem. Já už jsem i mezitím jezdil na vandry, ačkoli my jsme nepatřili nikdy k těm ortodoxním trampům. Dokonce k takový tý trampský klasice jsem se dostával až o mnoho pozdějc. My jsme opravdu na těch vandrech zpívali věci ze Semaforu a takový ty písničky vo těch americkejch námořnících a o tomhletom, ale ne ty sosny a takovýhle věci. No a to potom nějak vykrystalizovalo, když jsme se potkali s lidma , který chodili zpívat na starý KTO do Rígráku. Ty nás tam zatáhli a právě s nima jsme založili kapelu. Vlastně až oni nás naučili tyhle starý trampský písně. Ale já jsem v týhle době už taky objevil Peter, Paul and Marry a samozřejmě, že i tím Seegrem už jsme byli poznamenaný,

a tak jsem tam začal tahat i tyhle věci. Takže na naší první Portu jsme sice jeli z přesvědčení jako trampská kapela, nicméně tam nám vysvětlili, že nejsme žádný trampové, ale že jsme folkaři.

A to už byly Kaskády?

Přesně tak. Kaskády dohromady trvaly asi dva roky. To byla totiž přesně ta kritická doba, kdy Hanka, moje žena, přišla do jinýho stavu a nemohla jezdit po koncertech. Takže pak se to transformovalo na skupinu, která se jmenovala Andromeda, to už bylo takový plnější, ale v podstatě známější byly ty Kaskády, protože s nima jsme byli i na Portě.

V Kaskádách jsi byl jako kytarista?

Ne, kytara mi byla včas odebrána, protože tam byli daleko lepší kytaristi, než jsem byl já. Já jsem daleko víc klávesista. Takže já jsem měl takovou tu malou foukací klávesovou příšerku, jak to dřív vyráběli v Hořovicích, my jsme tomu říkali harvánky. Takže to byl můj nástroj. Ale jinak jsme byli především vokální kapela.

A jak to bylo u vás autorsky?

My jsme hráli převáženě převzatý věci, jak už jsem říkal - Peter, Paul and Marry, Seekers, Kingsmon Trio, prostě takový ty klasický věci. Protože jedna větev u nás dřív byli takový ty Greenhorni a tak, kteří přebírali Cashe a ty bluegrassový standarty, a zas ty kapely jako Rangers, Perpetual Vagabunds a my jsme zase čerpali z těhletěch zdrojů. A já jsem to všechno textoval, takže v podstatě mám z tý doby velký množství textů, ale dneska už bych to asi příliš nevytahoval (směje se). My jsme měli v repertoáru asi 60 písniček a všechny byly vesměs dost rozpracovaný do hlasů.

Myslíš, že kdyby za tebou přišla nějaká vokální kapela, že bys jim to eventuelně poskytnul?

Asi bych jim to poskytnul, ale zřejmě by už dneska zafungovala autocenzura. Na něco bych samozřejmě měl teď už jinej názor, ale za některý texty bych se rozhodně nestyděl.

Říkal jsi, že jste se s Kaskádama zúčastnili prvních Port. Jak jsi se ale k Portě posléze dostal jako dramaturg?

Nám se na Portě moc líbilo, navíc to bylo v takový tý hektický době kolem roku 68. Já jsem ale už tenkrát dělal i spoustu jinejch věcí, takže zatímco jsme my s kapelou jezdili na Portu, já jsem pořádal v Lucerně Folk a Country festival. Což bylo v tý době nesrovnatelně větší, než celá Porta, protože to byly čtyři vyprodaný koncerty v Lucerně o Vánocích, a byly tam všechny tehdejší špičky. A teď nastala situace, kdy v Ústí nad Labem zakázali Portu. Dozvěděli jsme se to tenkrát od Wabiho Ryvoly, a tak jsme řekli dobře, pojďme udělat tu Portu jinde. A já, protože jsem si zrovna koupil auto - takovej starej kŕáp, starej pohřebák - a učil jsem se s tím jezdit, jsem se nabíd´, že by se to jako dalo objet. A tak jsme objížděli různý místa, nejdřív po kamarádech a tak, kde by se ta Porta dala dělat, když v Ústí to nejde. Protože to bylo tak, že nic vlastně nebylo celostátně zakázaný, ale jen v tom Ústí to prostě nechtěli. A protože ta Porta

přecejen po těch čtyřech letech už měla nějaký jméno, tak my jsme vždycky někam přijeli a tam nám řikali: jé, to by bylo skvělý, kdyby tady byla Porta, a to by bylo fantastický. A tak nám vždycky řekli: přijeďte za čtrnáct dní, my to tady projednáme na úřadech a tak. Jenomže ty estébáci z toho Ústí nám byli na stopě a vždycky nás stihli dopátrat, takže my jsme tam přijeli příště a bohužel, nezlobte se, nejde to. Já jsem tehdy najezdil 40.000 kilometrů za jedno léto. Takže jsem se sice zdokonalil ve svém řidičském neumění, ale furt jsme byli neúspěšní. Až na poslední chvíli se to pak povedlo v Karviný. Tam se to chystalo čtrnáct dní, pak hned na to v Praze bylo ve čtvrtek krajský kolo, druhej den ráno jsme i s těma kapelama nasedli do vlaku a jelo se do Karviný, protože tam v pátek začínal festival.

Tak to bylo pořádně hektický. Jak se vám vůbec tehdy podařilo rozšířit tak rychle všechny informace?

To si vy, děti internetu a mobilních telefonů, nedovedete vůbec představit, co?

No právě ...

Tehdy, to když měl někdo z kapely doma telefon, tak to bylo úžasný. Vesměs se muselo spoléhat na poštu a takovýhle věci.

A jak se to dávalo ve známost lidem coby divákům?

Tady pomáhali novináři. Protože v těch novinách, alespoň některejch, byli kamarádi a velice slušný lidi. Největší roli v tom hrál Mladej svět, kterej tenkrát vycházel asi v půlmilionovým nákladu, a byl tam Táborovej oheň a tak. Pak taky Mladá fronta, že jo, takže to bylo v tomhle ohledu dostačující. Ta Porta v Karviný byla dělaná tak pro 600 lidí.

Jaká byla tehdy atmosféra mezi muzikanty? Dá se to třeba nějak srovnat se vztahy dnešních kapel?

Tam byl takovej ten fenomén, že kolem toho sedmdesátýho roku se odloupla taková ta profesionální vrstvička, což byli Greenhorns, Rangers ..., no vo moc víc jich nebylo, potom pozdějc Spirituál Kvintet, ale to byl jinej případ. A těmhle kapelám, který v podstatě byly na stejný úrovni jako my, ale měli štěstí nebo vydrželi, tak stouply frňáky nahoru a už na tu Portu nejezdily a spíš se od toho oddělovali. A ten zbytek byl na stejný úrovni v naprosto úžasný kamarádský pohodě, všichni se všema. Samozřejmě, že se to vrstvilo, jako že na tý Portě sejšn byl samozřejmostí, ale už se prostě v jednom koutě slejzali trampové, ve druhém si folkaři hráli Crosby, Still, Nash and Yung a v třetím koutě se slejzali bluegrassisti, takže tam už se to takhle sortovalo. Bohužel ty škatulky tam zavedli už naši předchůdci.

Já o tobě ale vím, že ty jsi v té době nebyl jen dramaturgem Porty. Jak jsi se vlastně dostal k těm legendárním pořadům v Malostranské besedě?

No já vlastně, aby měly Kaskády kde hrát, tak jsem hledal nějaký dobrý místo a tady zafungovala náhoda, protože divadlo Dostavník, který v té době už působilo beze mě, mělo právě zabukovaný nějaký termíny v Malostranský besedě, jenže neměli premiéru, a kdyby to

nevyužili, tak jim to někdo sebral. A oni přišli za mnou, jestli bych neměl nějakej nápad, a já jsem právě měl ten nápad, že aby kapela mohla hrát, tak že tam uděláme Písně dlouhejch cest. A to byl ten základní model, kterej vydržel nakonec 19 let. Prostě čtyři kapely, diváci hlasovali, takže už i ten soutěžní prvek tam byl.

Kolik na ten pořad v tý době chodilo lidí?

Ono nebylo moc těžký tenkrát do tý Besedy týden co týden dostat stopadesát lidí. Předtím takovýhle akce existovaly velice osaměle, třeba Greenhorni měli nějaký ty Saloony na Smíchvě, ale jinak nebylo v tý Praze skoro nic. A najednou tady ta Beseda byla, začalo to běžet od listopadu 1971 tejden co tejden a od ledna už to bylo dvakrát tejdně a pak to skončilo po pár letech tak, že se tam hrálo folk a country prakticky sedmkrát v tejdnu. Když byly odpolední představení, tak někdy i devětkrát. No a tohleto nám vydrželo, o tu Besedu byl deset let zájem, pak už tam byly i okrajový věci, od C&K Vocalu, přes Vodňanskýho a Skoumala až po Černýho antidiskotéky a tak. Ale furt se tam drželo to, co se se mnou táhne celej život, prostě ty mladý kapely. Protože my jsme byli taky mladá kapela a chtěli jsme se prostě taky prosadit. Takže mezi ty průkopnický začínající kapely tenkrát v Besedě patřili Taxmeni, Marsyas, Blátokačky, Schovanky a později i Toronto. To jsou samozřejmě jména, který se dochovaly, ale těch kapel se tam tenkrát objevilo kolem sedmdesáti.

A jezdily tam kapely i z jiných měst?

Posléze samozřejmě jezdili z celý republiky, z Liberce, z Brna, z Budějovic, a protože to bylo pro tyhle kapely celkem náročný, všichni jezdili vlakem, tak jsme vymysleli pořad se jménem Autobus. To se prostě vždycky sehnal člověk v tom městě, kterej tam zašel na ČSAD, zajednal autobus, naložil tam pět kapel z toho města a ty přijely do Prahy do Radiopaláce, protože Beseda už kapacitně nestačila. Tam byl vždycky ještě nějakej hostitel, ale bylo naprosto normální, že kapely třeba z Brna naplnily celej ten sál, osmset míst. Dneska si to ani nedovedu představit, protože to byly všechno relativně neznámý kapely. Asi lidi už tenkrát věřili tý marce toho Folk a Country klubu, kterej tenkrát v tý Besedě začínal.

A to pak pokračovalo Petynkou?

To bylo daný tím, že ta normalizace prostě postupovala v nějakých vlnách, a ve chvíli, kdy v tý Besedě byli Hutka, Třešňák, Merta, Jirka Černý, Vodňanský a Skoumal, tak se to projevilo tím, že vlastně v jednom dni zakázali Malostranskou besedu, Nerudovku, kde tenkrát sídlil Šafrán, a Baráčnickou rychtu. Takže to byl pro tu muziku naprosto katastrofální zásah a já jsem vlastně defacto přišel o zaměstnání. No ale ty mý šéfové mi docela fandili, takže mi pomohli potom najít právě Petynku. To byl sál, kde vlastně dřív točila Česká televize, ještě, než měla Kavčí hory. A tam právě zakládali klub, jenže nevěděli jak do toho. Byl to vlastně takovej ten typickej periferní klub. Já jsem tam přišel a trošku jsem se zděsil, protože Beseda byla menší, navíc to bylo před prázdninama. No ale za tři neděle, v půli června, byla ta Petynka plná. A pak už to vypadalo tak, že začal předprodej na celej měsíc a z osmadvaceti pořadů v tom měsíci se jich dvacet vyprodalo při tom předprodeji. A to tam bylo 200 míst. Takže tohle bylo dalších deset let. A tam už to bylo zase všechno čistě folkový, devět programů tejdně.

Tam byly v preferenci taky pořád ještě mladý kapely?

Ne, tam už to bylo rozjetý, takže každej měsíc tam měl recitál Spirituál Kvintet, každej měsíc Brontosauři, pak i Nezmaři, Žalman a těch dvacet hvězd, který to dokázaly měsíc co měsíc vyprodat, tak ty tam hrály do kolečka. Takže tam bylo měsíčně dvacet špičkovejch recitálů, kromě toho se tam přenesly ty Písně dlouhých cest nebo bluegrassovej pořad nebo i nějaký divadelní věci, byly tam výstavy a tak. Hlavně tam ale byla zašitá kancelář, kde jsme v klidu mohli chystat Portu.

A jak to bylo se Svojšicema a ostatníma aktivitama, které podnikal Folk a Country klub?

Tak ono se dá říct, že vlastně úplně všechno z toho dělal Folk a Country klub, ačkoliv tu Portu jsme samozřejmě dělali pod hlavičkou SSM. V Malostranský besedě jsme byli pouze spolupořadatelem, protože tam jsem byl vlastně zaměstnancem Besedy, ale v podstatě všechno z toho dělali lidi z klubu. Mně se to vlastně vždycky nějakou fintou podařilo propojit s tím mým zaměstnavatelem, takže jsme vydávali Portýra celej rok a pak jsme dělali zpěvníky. To jsou takový tý věci, který mě pronásledujou taky dodnes. Kromě toho byly taky ty Lucerny, těch bylo asi pět za rok, tam mimochodem uděloval klub Zlatý kytary, což byla v podstatě obdoba dnešních Zlatých klíčů. Takže to bylo v Praze a jinak měl klub po celý republice asi tři tisíce členů. No ale pak nám zakázali vydávat ty zpravodaje i zpěvníky a nakonec přišel i zákaz, že se nesmíme jmenovat Folk a Country Klub. No tak jsme to přejmenovali na Klub mladý tvorby a tak to vlastně bylo až do roku 89. A ty pořady fungovaly, ale jenom v Praze. No a fungovala Porta, jenže v polovině těch sedmdesátých let, jak pokračovala ta normalizace, tam byli dosazovaný svazákama takový divný lidi. Tam pak proslul jistej inženýr Emingr, kterej byl sice tramp a táborník, ale byl tam od nich nasazenej a nakonec vytlačil z toho štábu většinu lidí. Z toho původního štábu jsem tam nakonec vlastně zůstal jen já, a to ještě s dost omezenýma pravomocema. A tak jsme takhle seděli na tý Portě - to bylo v roce 76 - se Stopákama v Ústí v hospodě a říkali jsme, že takhle už tedy ne. A Stopáci říkali, že znají bezvadný místečko u Pardubic, kde by se dalo něco takovýho dělat. Já jsem říkal fajn, to je dobrej nápad, jenže druhej den už jsem na to zapomněl. Ale oni prostě už jednou vyslovili to jméno a já jsem asi za tři roky potom jel někam na dovolenou a viděl jsem ceduli Svojšice dva kilometry. Tak jsem tam zajel a druhej den jsem volal Stopákům, že jdem do toho. Ty začátky byly úžasný, protože pak jsme tam jezdili všichni i s muzikantama a trampama stavět, tam totiž bylo jenom pódium bez střechy a jinak v podstatě nic. Nahoře, tam, co je hospoda, tam byla původně drůbežárna, takže my jsme bourali drůbežárnu a stavěli hospodu, stavěli jsme tam i to oplocení, budovala se nádrž, vyráběli jsme i lavičky, zkrátka jezdilo se tam dvakrát třikrát za jaro na brigády. No a první Svojšice tam přijelo tři tisíce lidí a o rok později už jich tam bylo deset.

Kdo tedy ještě kromě Kobry Kučery a Wabiho Ryvoly tvořil takový ten úzký tým lidí kolem Folk a Country Klubu?

Ještě tam byl Robert Radosta, se kterým jsme tenkrát začínali Besedu, pak jakmile povyrostly děti, tak to byla i Hanka, no a pak ještě Jarda Dvořák a to bylo asi to gró.

Nicméně čas Porty i politických dějin pokročil a ve Strážnici se narodil festival Zahrada. První ročníky Zahrady jsem vnímal spíš jako přehlídku toho nejlepšího v žánru, v poslední době u mě

převažuje pocit, že je to především soutěžní přehlídka, čili festival zaměřený hlavně na mladé kapely a jejich propagaci. Profiluji to správně?

Tenhle problém je trochu objemnější. Vlastně je potřeba nejdřív říct, jak vlastně vůbec vznikla Zahrada. Tam to bylo trochu podobný jako s těma Svojšicema. My jsme opouštěli Portu, na kterou jezdilo třicet tisíc lidí, která měla osm scén, která měla dvěstěpadesát kapel, tohle já jsem všechno jako šéfdramaturg řídil a teď nastala ta situace, že byl listopad, a zatímco my jsme tahali do Melantrichu bedny, abychom ozvučili ten Václavák, tak svazáci si došli na ten patenťák (tedy obrazně řečeno, oni tam byli až v lednu) a oznámili nám, že oni si nechali tu Portu patentovat. No a to Sdružení porta se stalo nástupnickou organizací SSM, čili měli z toho ty peníze, který se rozdělovaly, měli kopírky, faxy, kanceláře, takže to byla úžasně snadná startovní pozice. Měli hlavně jméno Porta a měli tu tradici toho Lochotína a všechno. Oni přišli za námi a řekli: teď to děláme my a pojďte to dělat s námi, my vám za to dáme víc peněz. Jenže to, co tenkrát člověk vydělal celoroční prací na Portě nestačilo ani k tomu, aby z toho zaplatil benzín. A to stál čtyři koruny. A tak jsme si řekli: a proč. Jsme ve svobodné zemi a proč bychom my měli vydělávat peníze na nějaké svazácké aparátníky. Tečka. A já jsem věděl o Strážnici už někdy ze sedmdesátých let. První ročník vlastně byl jenom o tom, abychom oslovili ty zainteresovaný lidi a řekli jim, že mají možnost do toho buď jít s námi, a nebo s těmi svazáky. No ale na Portu tenkrát přijelo ještě deset tisíc lidí, zatímco na Zahradu jenom patnáctset. My jsme na tom tenkrát strašně prodělali a v podstatě ještě tři roky jsme ten první ročník spláceli. Ale věřili jsme tomu a druhej rok už tam bylo osm tisíc a třetí rok deset tisíc lidí. No a my jsme mezitím začali chystat konkurz, nejdřív přes kazety a pak v předkolech a konečně jsme mohli udělat to, co už jsme na tý Portě dávno chtěli, že jsme zrušili škatulky a otevřeli se všem žánrům. A tímhle, myslím, ta Zahrada vyhrála.

Dneska tedy vypadá Zahrada tak, jak vypadá, to znamená, že ji, řekl bych, zcela ovládly mladé kapely. Jak jsi spokojen s letošními držiteli Krtečků?

Já jsem velmi spokojen. Já říkám, že tak, jak lidi seřadili tu první desítku, že já bych se klidně pod všechny ty kapely podepsal. Tady je znovu vidět, že není třeba nějakou odbornou porotu, že vlastně ty lidi tady jsou sami o sobě velice chytrá porota. A uvědom si, že tady se nehraje na nějaký klaky nebo fankluby, protože tady v tom množství to ani nejde a tady to prostě neošidíš.

Jsi asi jeden z mála lidí tvé generace, kteří opravdu aktivně dělají něco pro mladé muzikanty. Přesto tě právě spousta mladých muzikantů má za byznysmena a folkového magnáta. Co bys řekl takovému člověku, když byste si povídali mezi čtyřma očima?

No, byznysmena... Vono se to jeví, že já rozhoduju o spoustě věcí, což je asi trochu pravda. Ale ten, kdo nevnímá to, o čem jsme teď vlastně hodinu mluvili, co všechno na tý cestě bylo, že to byla práce a práce, tak tomu se to může nějak tak jevit. Ale asi je to výsledek tý cesty, ačkoliv si nemyslím, že by tady ta cesta nějak končila. A hlavně, není to o penězích. Prostě nemáme žádný vily s bazénama a tomu podobné. Můžu si koupit jakou knížku chci, to jó, ale nejsme "podnikatelé". Ačkoliv samozřejmě po tý organizační stránce jsme. A je to to, co si zase uvědomuje strašně málo lidí. Že profesionální kapela přijede, má ve smlouvě, že dostane dvacet tisíc, a je jedno, jestli prší nebo jestli je tu dvacet lidí. Ta kapela prostě ty peníze dostane. Ten hovnocuc, kterej přijede, tak ty peníze, který má ve smlouvě dostane. Ta OSA ty

peníze taky dostane, ať je tu lidí, kolik chce. Všichni prostě maj svý jistý, akorát ten pořadatel nese veškerý rizika. Takže jednou je posvícení a podruhý prší. My jsme v podstatě na ty dvoje totálně propršený Svojšice dlouho dopláceli a taková Folková růže, ta třeba ještě nikdy nebyla v plusu. Prostě ale milujem to, je nám to blízký a je nám tam fajn, takže to, co přinese ta Zahrada, to se zase rozpouští do těhletěch věcí. V podstatě časopis taky nevydělává, ten je tu pro muzikanty a ostatní lidi a my si nemůžeme dovolit, aby stál padesát korun. Takže zase něco z tohohle jde do časopisu a do takových knížek, který máme rádi, a o kterých už předem víme, že nevydělaj, jako například ten Jan Burian nebo Ebeni, který jsme vydali. Takže formálně jsme podnik s.r.o., čili jsme byznysmeni, ale jen proto, že pořádat to dál jako občanský sdružení nebo jako normální parta už to prostě nešlo.

No a já ti za celej FOLK-TIME přeju, aby vám to takhle šlo dál. Děkuji za rozhovor.